

Aan het college van burgemeester en wethouders
van de Gemeente Westervoort
Postbus 40
6930AA Westervoort

Datum 18 september 2025
Uw kenmerk SAM-174746
Ons kenmerk Z2025-00004070
Contactpersoon Riette Bloem
Telefoonnummer 088-3555961
E-mailadres riette.bloem@vggm.nl

Onderwerp Adviesverzoek Stedenbouwkundig plan Westervoort-Noord, bouwen van 500 woningen.

Geacht college,

Op 26 augustus 2025 ontving ik uw aanvraag voor advies over het voornemen tot het bouwen van 500 woningen aan de noordzijde van Westervoort.

Conform de wet- en regelgeving adviseert Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden het gemeentebestuur bij ruimtelijke ontwikkelingen over gezondheid, (externe) veiligheid en de mogelijkheden voor rampenbestrijding en zelfredzaamheid.

Het plan

Het plan betreft de ontwikkeling van 500 woningen aan de noordkant van Westervoort. Het gebied wordt omsloten door de Brugweg, Hamerstraat, Rivierweg en IJsseldijk. Het concept stedenbouwkundig plan (21 augustus 2025) en de adviesmemo van de ODRA met kenmerk ODRA25VO700 (8 mei 2025) liggen ten grondslag aan dit advies.

Advies

Fysieke veiligheid

In het kader van de rampenbestrijding en zelfredzaamheid adviseer ik u bij de nadere uitwerking van het plan de volgende maatregelen:

- Gevoelige functies (afhankelijk van de kwetsbaarheid van de doelgroep) zover mogelijk van de risicobronnen af projecteren. Binnen het plangebied zijn er woningen nabij de aardgastransportleiding geprojecteerd. Hoe groter de afstand tussen de leiding en de woningen hoe kleiner de kans dat bij een incident, met als gevolg een fakkelbrand, de woningen mee zullen gaan branden. (zie ook verdere toelichting). Door maatregelen te treffen kan de kans hierop verkleind worden.
Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld het verleggen van de leiding. Indien dat niet mogelijk is brandwerende materialen toepassen of zoveel mogelijk "blinde" gevels in de richting van de aardgastransportleiding.
- Bij nieuwe milieubelastende activiteiten, binnen het te ontwikkelen gebied, in relatie tot de energietransitie (buurtbatterij, waterstof, parkeerplaatsen met elektrische voertuigen, e.a.) voldoende afstand houden tot kwetsbare gebouwen en locaties.
- Voldoende ontsluitingswegen en bluswatervoorzieningen in het plan realiseren.
- Geen doodlopende wegen binnen het plan mogelijk maken
- Aandacht te besteden aan risicocommunicatie en het bieden van handelingsperspectieven aan de toekomstige bewoners. Dit verhoogt de zelfredzaamheid van de aanwezigen in het plangebied in geval van een incident

U kunt bovenstaande gebruiken bij uw afwegingen in het kader van de uiteindelijke besluitvorming.

Aanvullend advies

Het plangebied bevindt zich in een gebied met een verhoogde kans op een overstroming bij een dijkdoorbraak. Mocht deze situatie zich voordoen dan kan het water op deze plek zo hoog komen te staan dat de

Brandweer Gelderland-Midden is onderdeel van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

nutsvoorzieningen en de elektrische installaties van de woningen niet meer functioneren. Bij een dreigende doorbraak ligt het in de verwachting dat er preventief geëvacueerd gaat worden. Zelfredzame burgers zijn daarbij op zichzelf aangewezen. Een handelingsperspectief is daarbij wenselijk en afkomstig van de veiligheidsregio. Met het oog op het overstromingsrisico adviseer ik u de toekomstige bewoners van dit plangebied te informeren over de gevolgen en de risico's van een overstroming.

Gezondheid (GHOR)

Voor wat betreft gezondheidsperspectief vanuit de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) wil ik u het volgende adviseren:

- Het aangaan van een gesprek met lokale zorgaanbieders over de beschikbaarheid van zorgvoorzieningen in en rondom dit gebied. Dit kunnen bijvoorbeeld aanbieders zijn van huisartsenzorg, tandartsenzorg, thuiszorg, verpleegzorg, verloskundigenzorg, apothekerszorg of paramedische zorg. De toegankelijkheid van zorgvoorzieningen draagt bij aan de veiligheid, gezondheid en leefbaarheid in het gebied.
- Rekening houden met de toegankelijkheid van (medische) zorg in het plangebied. Deze ontwikkeling leidt tot een grote groei van het aantal inwoners van het gebied. Het is van belang om het zorgaanbod waar nodig mee te laten groeien. Dat kan gefaciliteerd worden door een deel van het plangebied een maatschappelijke functie toe te wijzen, waar bijvoorbeeld een huisartsenpraktijk of zorgcentrum zich kan vestigen. Dergelijke voorzieningen dragen bij aan de veiligheid en gezondheid in het plangebied. Een gevestigde huisarts kan immers tijdens een (groot) incident ook een belangrijke bijdrage leveren aan snelle medische hulp voor slachtoffers.
- Het optimaliseren van de toegankelijkheid van gebouwen voor mindervaliden en patiënten die liggend vervoerd moeten worden per brancard. Hiervoor zijn vlakke hellingbanen zonder trappen, opstapjes en drempels vereist.
- Voor gebouwen waarin een lift wordt gebouwd: Een liftkooi die voldoende groot is voor een brancard.

Gezondheid (Milieu en gezondheid GGD)

Vanuit het milieukundige gezondheidsperspectief adviseer ik u rekening te houden met:

- Geluid & trillingen. Een aantal huizen in het plan ligt dicht op een drukke weg en spoorweg. Hierdoor is geluids- en trillingen-overlast mogelijk. Dit dient onderzocht te worden. Gezondheidskundige advieswaardes zijn terug te vinden in de toelichting.
- Klimaat adaptieve maatregelen. Met het veranderende klimaat is het van belang om tijdens woningbouwplannen oog te hebben voor klimaat adaptieve maatregelen zodat een prettig woon en leefklimaat ontstaat.
- Actieve mobiliteit. Het stimuleren van actieve mobiliteit zorgt ervoor dat bewoners sneller en meer in beweging komen wat goed is voor de algehele gezondheid.
- Groen en recreatie. Naarmate de omgeving groener is, voelen mensen zich gezonder en hebben ze minder gezondheidsklachten.
- Voorzieningen en ontmoetingsplekken. De aanwezigheid en bereikbaarheid van voorzieningen draagt bij aan de leefbaarheid en gezondheid van een buurt of wijk.

Toelichting bij het advies

Onderstaand vindt u mijn toelichting op het advies over het voorgenomen initiatief.

Fysieke veiligheid

Risicobronnen

In de omgeving van het plan bevinden zich de volgende risicobronnen:

- Hogedrukaardgasleiding N-559-35
- Transport gevaarlijke stoffen over het spoor (spoorlijn Arnhem-Zevenaar). Een spoorlijn waarover incidenteel gevaarlijke stoffen over worden vervoerd.
- Transport gevaarlijke stoffen over het water (IJssel)

Relevante scenario's

Als gevolg van een incident waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken kunnen de scenario's fakkelbrand, explosie en toxische wolk optreden. Gelet op de afstand tot de genoemde risicobronnen en de frequentie van het vervoer van gevaarlijke stoffen over de IJssel en de spoorlijn zijn de scenario's explosie en toxische wolk zeer onwaarschijnlijk. De kans op het optreden van een fakkelbrand is ook klein, maar niet uit te sluiten.

Rampbestrijding fakkelbrand:

De kans op een incident, met een fakkelbrand ten gevolge, is klein. Door bijvoorbeeld graafwerkzaamheden kan de leiding geraakt worden. Door de hoge leidingdruk ontstaat bij ontsteking van uitstromend aardgas een verticale fakkel van tientallen meters hoog met een zeer grote hittestraling waardoor secundaire branden in de omgeving zullen ontstaan. Naar mate de afstand tot de fakkel kleiner wordt, wordt de straling steeds hoger en kan op een gegeven moment de bebouwing ook gaan meebranden.

De bestrijding van het scenario fakkelbrand bestaat vooral uit effectbestrijding in de omgeving van het incident, daar waar het vanwege de hittestraling veilig kan. Bronbestrijding is uitsluitend mogelijk door het afsluiten van de getroffen gasleiding door de Gasunie. Het duurt enige tijd voordat het effect hiervan merkbaar zal zijn.

Zelfredzaamheid

Het plan leidt tot een toename van het aantal aanwezigen. Het ligt in de verwachting dat zij zichzelf in veiligheid kunnen brengen, mits zij geïnformeerd en tijdig gewaarschuwd zijn. Als er in het plangebied ook mensen met een zorgbehoefte worden gehuisvest zijn die mensen bij een incident afhankelijk van derden.

Handelingsperspectief fakkelbrand:

Bij een fakkelbrand is het handelingsperspectief beperkt en zal de afstand tot de fakkel bepalend zijn voor de overlevingskans. Hier geldt hoe groter de afstand hoe groter de kans van overleven.

Zolang uitstromend aardgas nog niet ontstoken is zal vluchten het aan te bevelen handelingsperspectief zijn.

Daarbij wil ik aantekenen dat door het scenarioverloop bij een incident met een dergelijke aardgastransportleiding de tijd om zich in veiligheid te brengen zeer beperkt kan zijn.

Bereikbaarheid en bluswatervoorziening.

In aanvulling op bovenstaande adviseer ik u om bij de uitwerking van het plan rekening te houden met de bereikbaarheid en bluswatervoorziening. Voor de uitgangspunten hiervoor verwijs ik u naar de handreiking Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid van Brandweer Nederland.

Gezondheid

Geluid en trillingen

Vanwege gezondheidsrisico's van geluid adviseert de GGD te streven naar een cumulatieve geluidbelasting lager dan 50 dB Lden en 40 dB Lnight op de gevel. Dit vanwege verhoging van het risico op respectievelijk coronaire hartziekten en slaapverstoring boven deze waarden. Onder deze waarden wordt een goede akoestische kwaliteit van de leefomgeving bereikt. Behalve een beperkt percentage hinder en slaapverstoring worden dan geen andere gezondheidseffecten verwacht.

Omdat de gezondheidkundige richtwaarden in de praktijk niet altijd haalbaar zijn, is het belangrijk ervoor te zorgen dat bewoners in elk geval rust in en bij huis kunnen hebben. Vanuit gezondheidkundig oogpunt is dit te realiseren bij een binnenniveau van 33 dB.

Om deze redenen adviseer ik voor deze woningen:

- Een leefbaar geluidniveau binnen van minder dan 33 dB Lden.
- Een aangename gevel. Dat wil zeggen geluidluw (bij voorkeur 45 dB Lden en in ieder geval niet hoger dan 50 dB Lden), uitzicht op groen en indien mogelijk ook een geluidluwe buitenruimte.
- Slaapruimtes zo veel mogelijk situeren aan een geluidluwe gevel.

Indien geluid reducerende maatregelen overwogen worden, adviseer ik te kijken naar ten eerste bronmaatregelen, daarna overgangsmatregelen en als laatste maatregelen bij de ontvanger. Bron- en overdrachts-maatregelen zijn vaak duur en daardoor vaak niet rendabel voor een enkel project. Deze maatregelen hebben echter een breder geluidreducerend effect op de gehele omgeving.

Klimaat adaptieve maatregelen

Hitte

Bij stedenbouwkundige plannen en woningbouwplannen is het van belang dat gemeenten, projectontwikkelaars en woningbouwverenigingen rekening houden met hitte. Het effectief weren van de zon is daarbij van belang voor het realiseren van koele woningen. Glas op het oosten of westen vergroot de kans op oververhitting, vooral wanneer het glasoppervlak groter is dan 30% van het vloeroppervlak. Glas op het zuiden heeft minder bepalend te zijn omdat de zon daar effectief kan worden geweerd door een overstek of een zonnescherm. Dat moet dan natuurlijk wel aanwezig zijn. Bij hoogbouw is zonwering lastiger, omdat het windvast moet zijn. Een diep overstek boven ramen op het zuiden houdt de zomerzon effectief tegen, terwijl de winterzon wel ver naar binnen schijnt.

Waterberging door wadi's

Met betrekking tot het gebruik van wadi's in de wijk adviseer ik om zorg te dragen dat deze wadi's snel leeglopen, zodat het ontstaan van infectieziekten en overlast van muggen worden beperkt.

Actieve mobiliteit

Ik adviseer het STOEP-principe (Stappen, Trappen, OV, Elektrische deelauto, Privéauto in die volgorde) als uitgangspunt te gebruiken voor mobiliteit. Duurzame mobiliteit is tevens gunstig voor de (lokale) luchtkwaliteit. Een aantal parkeerplekken reserveren voor elektrische deelauto's geeft toekomstige bewoners een duurzaam alternatief vervoersmiddel wanneer zij normaalgesproken vooral incidenteel gebruikmaken van een auto.

Groen en recreatie

Naarmate de omgeving groener is, voelen mensen zich gezonder en hebben ze minder gezondheidsklachten. Een groene omgeving vermindert stress, nodigt uit tot bewegen, spelen en sociaal contact.

- Voor de beleving kan het gunstig zijn om het zicht op het verkeer te verminderen. Uit onderzoek blijkt dat mensen minder hinder beleven als ze het verkeer niet zien;
- Houd bij het groenontwerp rekening met gevoelige groepen zoals hooikoorts- en astmapatiënten en kinderen (alleen niet-giftige en niet-stuivende planten);
- Groen in de directe omgeving van het wooncomplex is ook belangrijk om de temperatuur te reguleren in warme periodes;
- Creëer ruimte voor ontmoeting en recreatie. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan collectief beheerde moestuinen of een gemeenschappelijke buurttuinen. De zone rond de waterpartij is een natuurlijke plek voor groenvoorzieningen en kan tevens een locatie zijn voor recreatie en ontmoeting (bankjes, wandelpaden, etc);

Kinderen hebben een beperkte actieradius. Zorg daarom in wijken voor voldoende (natuurlijke) speelruimte voor kinderen op beperkte afstand van de woning.

Voorzieningen en ontmoetingsplekken

De aanwezigheid en bereikbaarheid van voorzieningen draagt bij aan de leefbaarheid en gezondheid van een buurt of wijk. Voorzieningen maken het mogelijk om te participeren in de samenleving en dragen bij aan sociale cohesie in buurt of wijk.

Door de plekken voldoende dichtbij en voor iedereen, ook kwetsbare mensen, veilig en gemakkelijk toegankelijk te maken en met gebruikers in te richten, kunnen zij goed gebruikt worden. Ontmoetingsplekken dragen bij aan het verminderen van de kans op eenzaamheid en stress gerelateerde klachten en dragen bij aan de fysieke fitheid, sociale cohesie en kwaliteit van leven.

Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wordt niet altijd tijdig rekening gehouden met het reserveren van ruimte voor voorzieningen. Dit leidt ertoe dat niet iedereen (meer) toegang heeft tot een goed voorzieningenniveau. Het niet

of minder in staat zijn om gebruik te maken van voorzieningen gaat ten koste van het dagelijks functioneren en van de gezondheid. Voor kwetsbare groepen, zoals ouderen, chronisch zieken en mensen met een beperking is deze impact groot, omdat hun participatie vaak afhankelijk is van de bereikbaarheid en toegankelijkheid van voorzieningen.

Afsluitend

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Indien u nog vragen heeft of overleg wilt over mijn reactie kunt u contact opnemen met genoemde contactpersoon.

Met vriendelijke groet,

Het Dagelijks Bestuur van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden,
namens deze,

Wim Verboom,
Afdelingsmanager Risicobeheersing